

Informace pro zájemce o program všeobecné primární prevence rizikového chování

Poslání programu

Posláním programů primární prevence zapsaného ústavu ADVAITA je prostřednictvím všeobecné primární prevence posilovat pozitivní vzorce chování, postoje a hodnoty, zdravý způsob života a otevřenou komunikaci. Prostřednictvím selektivní a indikované prevence eliminovat vznik, projevy a další rozvoj rizikového chování u ohrožených jedinců. Programy jsou poskytovány v Libereckém kraji dětem, mládeži a dospělé populaci ohrožené rizikovým chováním.

Cílová skupina

Programy školské primární prevence rizikového chování jsou poskytovány žákům základních a středních škol v Libereckém kraji. Preventivní programy jsou určeny také dospělé populaci se zvýšeným rizikem vzniku rizikového chování. Součástí služeb je poradenství a poskytování intervence poradenským a sociálním pracovníkům, rodičům a pedagogům.

Struktura a obsah programu

Program všeobecné primární prevence - poskytujeme ve dvou formách:

- jako ucelený program VPP v průběhu několika let školní docházky
- jako jednotlivé bloky (i v tomto případě se snažíme o navázání dlouhodobé spolupráce se školou)

Ucelený program VPP – jednotlivé bloky programu jsou doporučeny pro konkrétní věkovou skupinu dětí, tyto bloky jsou poskytovány v průběhu několika let školní docházky. Všechny tematické bloky jsou tvořeny interaktivně, neobsahují pouze informace o dané problematice, ale především techniky zaměřené na posilování odmítavých postojů k rizikovému chování. Především dlouhodobá a cílená práce s třídním kolektivem, možnost navázání vztahu žáků a lektora při opakovaných aktivitách, posiluje efektivitu celého preventivního programu. V průběhu programu získají žáci důležité sociální dovednosti, které jim dále pomohou ve vytvoření pozitivních postojů a hodnot a posílí odolnost vůči rizikovému chování a jeho dopadům.

Jednotlivé bloky programu – v případě zájmu školy, je možné poskytovat bloky programu také samostatně i pro jiný, než doporučený ročník. Tyto bloky jsou pak svým obsahem přizpůsobeny věkové skupině dětí. V tomto případě se vždy snažíme o zasazení tematického bloku do struktury preventivního působení dané školy. Při procesu dojednávání se školou sledujeme další preventivní aktivity třídy např. s jiným poskytovatelem a školním metodikem prevence. Naším cílem je především to, aby se témata pro daný ročník neopakovala a měla kontinuitu.

Obsah jednotlivých bloků:

6. třída ZŠ

Drogy a my I., časová dotace: 3x 45 min.

Blok je orientován na otevření tématu drogové problematiky, uvědomění si rizik spojených s pitím alkoholu a kouřením, motivace žáků ke zdravému životnímu stylu.

Řekni, kdo jsem, časová dotace: 3x 45 min.

Blok je zaměřený na posilování sebejistoty, zvládání konfliktních situací, práci s emocemi, efektivní komunikaci, sebepoznání, schopnost čelit sociálnímu tlaku a na rozvíjení spolupráce mezi žáky ve třídě.

Jak zlepšit vztahy v naší třídě, časová dotace 3x 45 min.

Blok nabízí hlubší pohled na problematiku násilí mezi lidmi, zabývá se jeho příčinami, prevencí, případně učí žáky, jak ho rozpoznat, a především, jak se mu bránit. Seznámí žáky se základními pojmy (agrese, agresor, oběť, formy šikany), zaměří se na podporu vrstevnických vztahů a podporu kooperace ve třídě.

7. třída ZŠ

Drogy a my II., časová dotace: 3x 45 min.

Bližší seznámení s nealkoholovými drogami (nelegálními návykovými látkami), jejich účinky a nelátkovými závislostmi. Otázky: Co je závislost, proč lidé užívají drogy, hrají ...? Techniky zaměřené na vytvoření odmítavých postojů k užívání návykových látek a návykovému chování. Techniky podporující řešení nepříznivých situací jinak než drogou. Aktivní a vhodné trávení volného času.

Nevytahuju se, rostu, časová dotace: 3x 45 min.

Blok zaměřený na témata dospívání, mezilidských vztahů, prvních partnerských vztahů, otevřeně připravuje na první sexuální zážitky – zabývá se tématy antikoncepce, rizikového sexuálního chování, pohlavních chorob a sexu obecně.

Počítač – dobrý sluha, nehodný pán, časová dotace: 3x 45 min.

Program je zaměřený na prevenci závislostního chování na internetu, jako je nadměrné hraní počítačových her, nutkavé nadužívání sociálních sítí apod. Účastníci se mohou zážitkovou formou zamyslet nad tím, kolik času tráví před obrazovkami a jaké následky to může mít.

8. třída ZŠ

Cesta k toleranci, časová dotace: 3x 45 min.

Program týkající se problematiky menšin s akcentem na národnostní a sexuální menšiny. Cílem programu je vysvětlení pojmů předsudek, tolerance, diskriminace, rasismus, xenofobie, násilí. Seznámení dětí s jednotlivými formami agrese a násilí, upozornění na rizika, podpora tolerance a práva na vlastní názor.

(Ne)bezpečný internet, časová dotace: 2x 45 min.

Cílem tohoto bloku je seznámit žáky s možnými nebezpečími při užívání internetu a následné osvojení si dovedností bezpečného chování. Program nabízí výklad některých pojmů, příklady nezákonného chování a vysvětlení rizik, dále pak možnosti obrany a způsoby práce s osobními údaji.

9. třída ZŠ

Nebezpečí sekt a extremismu, časová dotace: 3x 45 min.

Cílem programu je objasnění pojmu sekta, diskuze o tom, v čem spočívá nebezpečí sekt, interaktivní techniky zaměřené na prožití k danému tématu, propojení s pojmy extremistické chování a nebezpečí závislosti na skupinách.

Navázání a průběh spolupráce

V případě zájmu o realizaci programu primární prevence vyplní zájemce objednávkový formulář, který dále e-mailem zašle vedoucí programu primární prevence Mgr. Barboře Mrázové.

Následně zájemce kontaktujeme pro případné doplnění informací a domluvu konkrétního data konání programu.

Po tomto je zájemci o program zaslán e-mailem návrh smlouvy a formulář anamnestického dotazníku třídy. Anamnestický dotazník třídy vyplní třídní učitel, popřípadě školní metodik prevence a zašle vedoucí programu primární prevence v dostatečném čase před konáním programu. V případě potřeby a po vzájemné domluvě vyplní anamnestický dotazník vedoucí programu primární prevence spolu s určenou osobou při osobní návštěvě školy. Jestliže s námi zájemce o program primární prevence v minulosti ještě nespolečně pracoval, je tato osobní návštěva žádoucí. Spolu s vyplněním anamnestického dotazníku proběhne také rozhovor s cílem vhodně zasadit konkrétní aktivitu do preventivního působení dané školy.

Smlouva o poskytnutí programu specifické primární prevence rizikového chování je se zájemce o program podepsána před realizací samotného programu. Za podpis smlouvy zodpovídá lektor, který bude poskytovat konkrétní preventivní aktivitu.

Před samotnou realizací programu proběhne schůzka s třídním učitelem, popř. školním metodikem prevence k doplnění informací. Účast třídního učitele, popř. školního metodika prevence na programu je žádoucí. Po ukončení programu následuje schůzka s pedagogem s cílem zhodnotit průběh a přínos programu. Do tří pracovních dní od konání programu je škole zaslána předběžná zpráva o realizaci programu, kde je stručně zhodnocen průběh programu. Do deseti pracovních dní pak škola obdrží závěrečnou zprávu, která obsahuje podrobné informace o programu.

Práva a povinnosti zúčastněných stran

Poskytovatele služeb (zhotovitele)

- Programy primární prevence ADVAITA, z.ú. respektují běžný provoz školy, jsou vytvářeny na základě znalostí specifik dané školy. Programy navazují na minimální preventivní program školy a jsou součástí místního systému preventivního působení.
- Poskytovatel služby je povinen o uskutečňování programu a o potřebné součinnosti příjemce služby (školu) průběžně informovat.
- Lektor je povinen donést kontrakt ve dvou vyhotoveních na první realizovaný blok programu PP v den jeho konání.
- Při uskutečňování programu jsou poskytovatel služby a jeho zaměstnanci (lektoři) povinni postupovat v souladu se Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování.
- Domlouvání termínů konání bloků zajišťuje Vedoucí Programu PP.
- Lektoři jsou povinni respektovat pravidla a normy školského zařízení, např. dodržování školních přestávek.

- Lektoři jsou povinni dostavit se na domluvený blok včas a před zahájením bloku kontaktovat kontaktní osobu, popř. jiného zaměstnance školy. V případě nutnosti změny termínu konání bloku Programu DPP informovat minimálně 1 týden předem základní školu. Vy výjimečných případech, jako je např. onemocnění lektora, lze termín telefonicky změnit týž den do 8h ráno.
- Po skončení bloku lektor krátce zhodnotí průběh programu s třídním učitelem, popř. metodikem prevence a informuje ho o průběhu bloku, pokud nebyl na programu přítomen.
- Lektoři jsou povinni pracovat v souladu s **Etickým kodexem programu primární prevence ADVAITA, z.ú.**, a se zřetelem na bezpečí a zájmy dětí i školy.
- Lektoři se při práci řídí platnými zákony (např. dle **§167 TZ o nepřekážení trestnému činu a § 168 TZ o neoznámení trestného činu, dle Charty ochrany práv dítěte, Zákona o ochraně osobních údajů č.101/2000 Sb.** atd.).
- Lektoři Programu primární prevence neposkytují dílčí a osobní informace o dětech zapojených v programu, pokud to nevyžaduje riziková situace, která by mohla směřovat k rozvoji vážných společensky nežádoucích jevů nebo jiných krizových situací. V takovém případě vedoucí Programu primární prevence neodkladně vyvolá jednání se zástupcem školy, výchovným poradcem a školním metodikem prevence a dohodnou účinnou strategii řešení vzniklé situace tak, aby byly respektovány právní normy a s ohledem na dítě a jeho rodinu.
- V případě výskytu, zjištění a projevů rizikového chování lektori společně se základní školou sepisují „Zápis z mimořádné události“, kde je podrobně popsána situace, podniknuté kroky a další doporučení (např. kontaktování odborných zařízení). Tento zápis je podepsán všemi stranami a oráznětkován základní školou.
- Lektoři poskytují nabídku užší vzájemné spolupráce, případně odkazují na jiné odborné služby. (dle vlastního uvážení a odbornosti).
- Lektoři pracují pod odbornou supervizi a stále se vzdělávají v zájmu kvality poskytovaných služeb.
- Lektoři poskytují pouze objektivní informace v souladu s nejmodernějšími poznatky z oblasti primární prevence rizikového chování a výzkumu společensky nežádoucích jevů, používají příslušné postupy, v nichž jsou náležitě vzděláni.
- V případě stížnosti ze strany poskytovatele služby nebo jeho pracovníka je tato postoupena kontaktní osobě školy. V případě nenalezení konsensu či uspokojivého řešení je stížnost delegována na vedení školy. O stížnosti a postupu jejího řešení je veden písemný záznam potvrzený zúčastněnými stranami, oprávněnými zastupovat příjemce služeb a poskytovatele. Zápis musí obsahovat dohodnuté návrhy opatření.

Příjemce služby (objednatel)

- Škola, jako příjemce služby, má možnost požádat o přizpůsobení programů svým potřebám.
- Program primární prevence ADVAITA, z.ú. reaguje na potřeby školy a jejího rozvrhu. Rovněž témata jsou volena podle aktuálních požadavků školy a potřeb žáků. Všechny odlišné požadavky jsou zaznamenány v Objednávkovém formuláři, který vyplňuje metodik prevence školy při objednávání Programu primární prevence.
- Žák, jako příjemce služby, se velkou měrou podílí na obsahu a směřování náplně programů (nálada a problémy třídního kolektivu, módní trendy). Vzhledem k tomu, že program je veden interaktivní formou, spoluvytváří průběh programu. Žáci mají právo se bloku PP neúčastnit (např. z náboženských důvodů). Pro tento případ je vždy domluvena se školním metodikem prevence náhradní výuka či aktivita v jiné třídě.

- Příjemce služby je povinen poskytnout poskytovateli služby všechnu potřebnou součinnost tak, aby mohl projekt uskutečnit včas a v souladu se Smlouvou o provedení specifické primární prevence rizikového chování.
- Příjemce služby se zavazuje prostudovat kontrakt a následně vzájemnou spolupráci na daný školní rok stvrdit jeho podpisem. Pro pokračování spolupráce je nutné každý školní rok uzavírat nový kontrakt.
- Příjemce služby se zavazuje pověřit konkrétní kontaktní osobu pro komunikaci s poskytovatelem služby (v této smlouvě školní metodik prevence nebo kontaktní osoba). Rovněž ustanoví náhradníka - zástupce této kontaktní osoby.
- Příjemce služby se zavazuje informovat rodiče žáků o zapojení jejich dětí do programu, a to co nejdříve od počátku realizace, resp. ještě před začátkem realizace programu.
- Příjemce služby o realizaci programu informuje žáky a pedagogický sbor školy s dostatečným předstihem (minimálně týden před začátkem programu.)
- V době realizace programu je za děti odpovědný příjemce služby. Programu se účastní třídní učitel dané třídy, pokud toto ve vyjimečných případech není možné, účastní se programu jiný pedagog, nejlépe školní metodik prevence, popřípadě je k dispozici na předem dohodnutém místě, např. v kabinetu.
- Příjemce služby je povinen zajistit přiměřené prostory k realizaci, např. učebnu vybavenou židlemi, tabulí na psaní apod. Žákům je tento prostor k dispozici i o přestávkách.
- V programu je nutná účast min. 75 % žáků (v opačném případě dochází ke změně termínu realizace programu).
- Dohodnuté termíny konání bloků Programu primární prevence jsou závazné. V případě nutnosti změny termínu konání bloku Programu primární prevence je příjemce služby povinen informovat poskytovatele o této změně minimálně 1 týden před konáním programu. Ve výjimečných případech jako např. onemocnění více než 25 % žáků lze termín telefonicky změnit nejpozději 1 den před jeho konáním.
- Povinnosti třídního učitele jsou:
  - Komunikovat s lektory před zahájením přímé práce se třídou (informace o složení třídy, aktuálním dění ve třídě, případně okolnostech, které mohou zásadně ovlivnit průběh programu). Výměna informací probíhá prostřednictvím telefonického kontaktu a e-mailů, třídní učitel vyplní anamnestický dotazník, který školní metodik prevence zašle minimálně týden před realizací programu vedoucí Programu primární prevence. Třídní učitel se účastní schůzky s lektory před samotným blokem programu.
  - Přijmout zapojení v blocích Programu primární prevence po celou dobu jejich trvání (může být aktivní – zapojení do her a technik přímo se třídou, nebo pasivní – forma pozorování interakcí mezi žáky z prostoru komunitního kruhu).
  - Převzít výuku při předčasném ukončení bloku Programu primární prevence ze strany lektorů. Předčasné ukončení bloku je možné:
    - V případě nespolečenství třídy (celkový nezájem, odmítavý postoj apod.) - závisí na posouzení lektorů a třídního učitele, případně školního metodika prevence.
    - V krizových situacích jako je např. ohrožení zdraví účastníků, živelné pohromy, apod.
  - Příjemce služby je povinen k realizaci každého bloku zajistit předem vyžádané pomůcky jako např. počítač, dataprojektor apod.
  - Příjemce služby je povinen informovat zaměstnance poskytovatele služby o možných zdravotních omezeních dětí zapojených do programu.
  - Školní metodik prevence je povinen informovat lektora o důležitých změnách a okolnostech, které se dotýkají realizace programu (např. změna vedení školy, jméno třídního učitele apod.).

- Školní metodik prevence je povinen domluvit s třídním učitelem vyplnění Anamnestického dotazníku třídy a jeho účast na schůzce s lektory před zahájením prvního bloku PP.
- Příjemce služby souhlasí, že Program primární prevence ADVAITA využívá a poskytuje statistické údaje shromážděné v průběhu realizace programu třetí straně (místní a vládní orgány). Konkrétní informace o průběhu spolupráce se školou poskytovatel nesdělují.
- Příjemce služby má právo navrhnout výměnu lektora nebo celé dvojice. Poskytovatel příjemci vyhoví v případě, že shledá tuto žádost jako oprávněnou a je-li to z kapacitních důvodů možné.
- V případě stížností ze strany příjemce služeb či žáků je tato postoupena vedoucí Programu primární prevence. V případě nenalezení konsensu či uspokojivého řešení je stížnost delegována na vedení ADVAITA, z. ú.
- O stížnosti a postupu jejího řešení je veden písemný záznam potvrzený zúčastněnými stranami, oprávněnými zastupovat příjemce služeb a poskytovatele. Zápis musí obsahovat dohodnuté návrhy opatření.

Další služby:

Programy primární prevence ADVAITA poskytují komplexní služby v prevenci rizikového chování u dětí a mládeže. Kromě všeobecné primární prevence jsou součástí služeb také programy selektivní a indikované prevence. Dále je možné poskytnout také konzultace pro pedagogy, školní metodiky prevence a rodiče. V nabídce služeb jsou také vzdělávací programy pro tuto cílovou skupinu.

Lektorský tým

Mgr. Drahůše Tkáčová, DiS., odborný garant programu, lektorka

Mgr. Barbora Mrázová, vedoucí programu, lektorka

Mgr. Jakub Kabíček, lektor

Mgr. Veronika Pleštilová, lektorka

Mgr. Zuzana Růžičková, lektorka

Mgr. Jitka Kolářová, lektorka

Kateřina Nýdrlová, lektorka

Cena:

Jednotlivé bloky programu jsou zpoplatněny. Aktuální ceny jsou zveřejněny v ceníku na webových stránkách organizace.

Provozní doba

Programy probíhají v rámci školní docházky, respektují běžný provoz školy. Datum a čas konání programu je součástí domluvy s objednatelem.

Provozní doba v zařízení:

Středa a pátek v době od 8 do 15 hodin. Konzultace probíhají po předchozí domluvě.

Kontakt

Adresa: Centrum ambulantních služeb Advaita, Rumunská 14/6, 460 01 Liberec

Tel.: 732315970.

E-mail: primarniprevence@advaitaliberec.cz

www.advaitaliberec.cz

Vedoucí programu: Mgr. Barbora Mrázová